

SUOMEN
TYÖVÄEN ARKISTO

V. 1942

HELSINKI 1943. TYÖVÄEN KIRJAPAINO

Suomen Työväen Arkisto

v. 1942.

Kuluneena vuotena Suomen Työväen Arkisto on toiminut entiseen tapaan, vaikkakin koko vuoden jatkunut sotätila on jonkin verran vaikuttanut arkiston käyttöön. Samasta syystä on uusi, arkistolle viime vuonna hankittu kirjallisuus etupäässä kotimaista, mutta jossaakin määrin on kuitenkin saatu hankituksi myöskin ulkomaista kirjallisuutta. Erittäin arvokkaan lisän muodostaa arkistolle vuoden aikana ostettu Valpas-Hännisen kirjasto, joka sisältää 7,365 kpl., joukossa useita mielenkiintoisia harvinaisuuksia. Tarkoituksena on säilyttää Valpas-Hännisen kirjasto erillisenä kokonaisuutena, mutta toistaiseksi ei tilanpuutteen vuoksi ole voitu järjestää sitä paikoilleen eikä myöskään antaa sitä tutkijoiden käytettäväksi. Myöskin Itä-Karjalan alueelta on kuluneenakin vuonna saatu jonkin verran aineistoa. Arkiston kokoelmat ovat vuoden aikana lisääntyneet seuraavasti:

Kirjasto-osastoon, joka sisältää kirjoja, kirjasia ja aikakauslehtiä, on vuoden kuluessa saatu 1,018 uutta kappaletta, joten osastossa on nyt 48,787 kpl. Tähän tulee lisäksi Valpas-Hännisen kirjasto, jonka kanssa arkiston kirjasto-osasto käsittää kaikkiaan 56,152 kpl. Asiakirjakokoelma, joka sisältää käsinkirjoitettuja ja monistettuja asiakirjoja, kuten pöytäkirjoja, kertomuksia, tilastoja, julisteita, sanomalehtileikkeliä ym., lisääntyi 3,910 kappaleella. Asiakirjakokoelman lukumäärää ei ole alusta alkaen laskettu, mutta nykyään se sisältänee yli parisataatuhatta kappaletta. Arkiston kuvakokoelma lisääntyi 89 kappaleella ja on siinä nyt huomattavasti toistakymmentätuhatta kuvaa. Muistomerkkikokoelma, joka sisältää lippuja, erilaisia merkkejä ym., lisääntyi 23 kappaleella. Vuoden kuluessa on arkistossa liimattu paperille ja asianmukaisesti rekisteröity sanomalehtileikkeitä 980 kpl.

Arkistoon on varojen myöntämässä määrässä hankittu ostamalla uusinta taloudellista ja yhteiskunnallista kirjallisuutta, mutta ulkomaista kirjallisuutta on luonnollisesti nykyään ollut saatavissa vain vähäisessä määrin. Vanhempaa aineistoa on saatu etupäässä vaih-

tamalla sitä arkiston kaksoiskappaleisiin. Kuten aikaisempinakin vuosina, on nytkin saatu runsaasti aineistoa työväen kustannuslaitoksilta, jotka ovat lähettäneet arkistolle vuosipainoksensa. Lisäksi arkisto on saanut sekä kirjoja että asiapapereita lahjoituksina yksityisiltä henkilöiltä ja laitoksilta.

Lahjoituksia ovat tehneet:

A. Aaltonen, Arbetarrörelsens Arkiv, Tukholma, Eduskunnan Kirjasto, H:ki, E. J. Ellilä, Eteenpäin Oy., Kotka, A. Happonen, M. Heikkilä, H:gin Työväen Säästöpankki, Oy. Hämeen Kansa, H:linna, Edla Jäntti, Kansan Matkatoimisto, H:ki, Oy. Kansanvalta, H:ki, Oy. Kehitys, Pori, E. Kerman, Kirjapaino Oy., Vaasa, A. Kontula, KK, H:ki, Ida Laine, Lauritsalan kauppalan kanslia, K. Levy, M. Liiro, Y. Marttila, OTK, E. Palmunen, SAK, M. Salin, Sos.-dem. Puoluetoimisto, S. Elintarvetyöntekijäin liitto, S. Liiketyöntek. liitto, S. Paperityöntek. liitto, S. Sos.-dem. Raittiusliitto, S. Sosialidemokraatti, V. Tanner, N. Teerimäki, A. Torvinen, Tekla Tuomola, Työn Voiman kirjapaino, J:kylä, TST, Työväen Sivistysliitto, Työväen Kirjapaino, T:re, Vakuutusyht. Kansa, Vakuutus Oy. Turva, Valtion Tiedotuslaitos, Valtioneuvoston Julkaisuväestö, N. Välläri ja Yliopiston Kirjasto. Lisäksi erinäiset liitot ovat lähettäneet aikakauslehtensä arkistolle.

Koko vuoden kestänyt sotatila, jonka johdosta arkiston tavalliset käyttäjät ovat olleet muissa tehtävissä, ei kuitenkaan ole suuremmassa määrässä vaikuttanut arkiston käyttöön. Lainoja on otettu jonkin verran enemmän kuin edellisenä vuonna, kaikkiaan 911. Sen sijaan opiskelu- ja tutkimustarkoituksessa tehtyjen käyntien lukumäärä on ollut hiukan pienempi kuin edellisenä vuonna, eli 223.

Koska arkiston kortisto on ollut puutteellinen, on kuluneen vuoden aikana ryhdytty laatimaan kokonaan uutta kortistoa. Sen valmistuminen edistyy kuitenkin melko hitaasti, koska sitä voidaan tehdä ainoastaan silloin, kun varsinaisilta arkistotöiltä jää siihen aikaa.

Arkiston hallintoon ovat kertomusvuoden aikana kuuluneet kaup. johtaja J. W. Keto puheenjohtajana sekä muina jäseninä toimistonhoitaja J. E. Janatuinen ja toimittaja K. Kukkonen. Arkistonhoitajana on toiminut maist. Taimi Torvinen ja arkistoapulaisena rva Marjatta Liiro.

Helsingissä, 9 p:nä tammikuuta 1943.

SUOMEN TYÖVÄEN ARKISTON HALLINNON PUOLESTA:

J. W. Keto.
puheenjohtaja.

J. E. Janatuinen.
sihteeri.